

הלכות יום טוב סימן תק

אפלו בספין: ד (יח) ימולגין הראש והרגלים ומהתקבים אותם (יט) באור, אבל אין טופלין אותם
 (כ) בכיור ולא בתרומה ולא באדמה, ומהתחזי בעבוד, ואין גוזזין אותם במספורים, שגורא בעושה
 לצורך השער: ה למתן למלח במה חתיכות (כא) בבת-אחת (כב) אף-על-פי שאינו צריך אלא אהת:
 הגה (כג) ויש אומרים דלא שרי להצרים (כד) רק קדם אכילת שחרית (רי"י וכו' בשם סמ"ק), (כה) ומתן למלח הכשר ביום-
 טוב (כו) אף-על-פי שהנה אפסור למלח (ט) מערב-ימים טוב (פחרי"ל ומה סימן פד): ו' מנוהגין לנקר בשר ביום-טוב

כ קריאת שם ליה
 ודן מלישת הגוי
 בכיור הטל ל מיקרא
 דשמואל שם י"א
 וכחוש רבט זתם
 דב אדא בר אבדי
 לחוסי על דגרי
 קמפול בא דאפלו
 לתפריס ולקול מתיבה אמת ואמרתך לטל אמת ולומר ביה אבי רוצה לטרי, וזל נה גאי נטת ומיא מ מודרי פסקנ דפא דביצה ודפא פוסקים טהא ויב אדא בר אבדיה לזיל

לכפרים ולקול מתיבה אמת ואמרתך לטל אמת ולומר ביה אבי רוצה לטרי, וזל נה גאי נטת ומיא מ מודרי פסקנ דפא דביצה ודפא פוסקים טהא ויב אדא בר אבדיה לזיל

באר היטב

בבות ספר, ומ"מ פל פה דאפשר לשנות שלא והא עקבא דחל
 לשנה, שבת-צדק ח"ב סימן כו: (ג) מוע"ט, השעם, דבשרא קפי
 טעלי קשאין שוקה בקלח, אבל בדיגים יש חלוק דיש מינים
 דמתקלקלים אם שומין קמלה אז ספר למלחן בייט אף אם
 נהקרו בע"ט, ומינים דטבי טעלי כשומין בקלחם לא ימלחם

באר הגולה

ואס"ן מאי אפלו וצריך עיון קצת: * אף-על-פי שהנה אפסור וכו'.
 טשטע מלשון זה וכל שקבן קשונט ביום-טוב בנדאי ספר למלח ואף על-
 די השבחה לכל הכשר, וזמן קמנ-אברהם דשם תרומת-הדשן שמעוד
 דדוקא אם נשחט ביום ראשון של יום-טוב דהתקלקל אם ימחין עד יום
 שלישי, או שחל יום-טוב שני בצרכי-שבת, שיתקלקל אם ימחין עד יום
 ראשון, הא אם חל יום-טוב שני בזה ונשחט בו אסור למלח על-ידי השבחה,
 כי יכול להתמחן טמלח עד מתן רטוב יותר להכשר, והנה ראיתי בקמ"ו
 והחזיר אדם שהשמיט דין זה, אחר-כך מצאתי בטאמר-מקדכי שפגמם בס"פ
 בדין של הרוסת-הדשן ומביא דמקדכי הריב"ש סימן נה מוכח שלא פדכריו.

מ'שנה ברורה
 [וצי"ג] אסור לעשותן בקיבור (י) דרך סימן ביום-טוב (י);
 ד (יח) מולגין וכו'. ברותמין אחר המליכה כדי להשיר השער,
 וכן מהתקבין וכו', והיו מלאכה לצורך אכל-נפש (י). ופשוט, דלדעת
 הנש"מחמירין לעיל בסימן תצה דאף באכל-נפש מופא אם אפשר
 לו לעשות מערב-ימים טוב אסור ביום-טוב, מרי באן (מא) קשלא
 הנה לו פנאי למלגו מערב-ימים טוב ודירוצ שאינו מתקלקל אם
 הנה מולגו מערב-ימים טוב, או דמקרי ששחטו ביום-טוב גפא (מ);
 (יט) באור, (הוא הדין דמקרי דמקרי אהו (כ) ברמ"ז;
 (כ) בכיור וכו'. כדי להסיר השער (י); ד, (כא) בבת-אחת, במפלת

יד (כ) אחת, כגון שיש באן שלש חתיכות, יתיחס זה אצל זה, ויקח מלח מלא חפניו כדי שער מליחה של כל החתיכות וזורה עליהם
 בבת-אחת: (כב) אף-על-פי שאינו צריך, ליום-טוב אלא אחת, והשעם, שטרח (כד) אחר הוא טורח לכל הכשר, שהרי מולחן ביחד,
 (כה) ואף-על-פי שהוא מסיף קצת טרחה, (ס) שהרי צריך להפך כל חתיכה וחתיכה בפני עצמה כדי למלחם בצד השני, מפל מקום כיון
 דמן התורה אין עבוד כאכלין, כמו שכתבנו לעיל בסימן כמ"א, הקלו חכמים למלח בבת-אחת (ס) אם חושש שמא יסרית הכשר:
 (כג) ויש אומרים דלא שרי להצרים וכו', הלשון מגמגם, דלא נפר הצרמה פל ברבתי המחבר, וכתבי הרבה (כח) מפרשים שחסר
 באן ברבתי המספור, וכך צריך לומר: ומתן להצרים ולמלח חתיבה ואמרתך לטל אמת וכו', ורוצה לומר, דאפלו
 קשאין מולח בבת-אחת יש שקנה, דעיני על-ידי הצרמה, שיאמר (כט) 'בזה האחת אני רוצה צקשור, והחירו לו דבר זה, (ל) כדי שלא
 ימנע מלשחט אם ידע שלא יחירו לו למלח כל הכשר ואתי למכרן ויש שכתבו, דאפלו נשחט (לא) מערב-ימים טוב, נמי ספר למלח בלן
 ביום-טוב על-ידי הערמה (מ), ועל זה הגיה רמ"א ויש אומרים דלא שרי להצרים וכו': (כד) רק קדם אכילת וכו', דאמתי צריך לאכל
 אז אינה חתיכה, אבל אם כבר אכל (לג) ואין בידעו לאכל עוד יותר היום, אסור להצרים ולמלח אף-על-פי שכתבו ויטעם מעט, כיון
 שאינו טועם רק כדי להמיר לו מליחת שאר החתיכות, וקצין שנתבאר לקמן בסימן תקנ קע"ה א"י, עין שם, ואפלו אם ירצה למלח כל
 החתיכות ביחד נמי (לג) אסור כגון זה, דלא שיהי בזה לימור טרחה אחת לקלם, שהרי גם לאחת אינו צריך באמת, והסכימו
 (לד) האחרונים, דכל זה שאינו ידוע לו בודאי שישקרים אם לא ימלחנו, אבל בידוע לו בודאי, מתן למלחו אפלו אחר אכילה (לה) ואפלו
 בזה אחר זה על-ידי שצרים על כל חתיכה לימור 'מזה אכל היום', וצריך שיאכל פזית מאחת מהן. (לו) ואפלו זה לא המירו אלא
 קששחט ביום-טוב, כדי שלא ימנע על להבא מלשחט, אבל קששחטה מערב-ימים טוב, כיון שנהה יכול למלחה מערב-ימים טוב אסור
 למלח בשר שאינו צריך לו ביום-טוב, אלא-אם-כן מולחו קדם אכילה: (כה) ומתן למלח וכו', רוצה לומר, קששחטו (ל) להכשירו
 להוציא דמו וימטעם, ואם הנה מולחו מערב-ימים טוב הנה צריך אחר הנהה שנהה למלחו עוד פעם שני ולהשהותו בקלח עד למתן
 [דאם לא-כן הנה מתקלקל], ודבר ידוע הוא קששחט שוקה הרבה בקלח מפיג טעם, לפיכך ספר למלח הכשר שרוצה לאכלו בור
 ביום (לז) ואפן ספר למלח שארי הכשר כיון שהוא בבת-אחת או על-ידי הצרמה, וכנ"ל, אבל אם כבר נמלח והתחד משום דם,
 (לט) אסור למלחו פעם שנית ביום-טוב כדי שלא יפסיד, (מ) ואפלו בשחרית קדם אכילה, שהרי אין דרך למלח בשר בשעת בשולו,
 ואדרבה, מדיחין אותו ממלחו בשעת בשולו, ואם-כן מוכחא מלקא שמולח רק להקן הכשר ולכן אסור, אמנם (מא) בליל יום-טוב
 שני מתן לחור ולמלחו על-ידי שצרים על כל חתיכה לימור 'מזה אכל למחר', וכן יעשה, שיאכל מהן קמט למחר: (כו) אף-על-פי

שער הציור

ואפלו חתיבה דבר שאינו מתקנים שהוא רק מרובק, גם-כן בנדאי לא המירו משום אכל נפש, שהרי אפלו מלאכה של אכל נפש לא הטר רק מלישה ואליף
 כדוד, וכל-שכן שאר ל"ט מלאכות שאין חלוק בהן בין שבת ליום-טוב ואפלו שבתת שלטון, כמו שכתב בבית-יוסף בריש סימן תצה: (מא) בית-מאיר:
 (כז) מגד-אברהם: (כח) מאירי בפרוש ראשון, וכן פשטע פרא"ש להמצי"ן: (כט) רש"י: (ל) ר"א"ש: (לא) דידן דפסקין פן לפצשה, עין בידר-דעה סימן סט:
 (מ) טאמר-מקדכי והגרי"ו: (מא) באר-הגולה ועלת-שבת ופרי חדש, וכן משמע טהרי"א וט"ו דאף להמחבר שרי על-ידי הערמה, וכן הלבוש פקל בהערמה,
 דלא פסקנ-אברהם ורוצה לומר דהערמה דמלח גרמא לא מפר כלל לקלא: (מב) שנה הכשר ערב עלי לאכילת היום, וחזרו וימלח עד שפולח כל הכשר שיש
 לו: (ג) דש"י בדין יז: (לג) גרי חדש וחסד-משה והגרי"ו ותי-אדם, והפ"ח ואלה רבה החסידות בזה, ואלה רבה הפליג עוד יותר, דאפלו בבת-אחת אין להקל
 קששחט מערב-ימים טוב: (לד) הנה שכתב בשלחן-ארוח שחרית' לאו דוקא, וכן כתב בתי-אדם: (לה) מגד-אברהם ופרי חדש וחסד-משה: (לו) מגד-אברהם
 ואלה רבה רש"י: (לז) מגד-אברהם ורש"י: (לח) שם: (מ) פקד-אברהם: (מא) הנה לדעת אחרונים המקלין בזה לשלל באת לא, עין שם: (מב) פקד-אברהם
 ורש"י: (מג) ופשוט דדוקא בשחרית, אבל בליל יום-טוב ספר למלחו שלא התקלקל אם ידעו לאכל מהן מעט למחר, וכן מוכח מגד-אברהם שם: (מא) אבל
 ביום-טוב שני בשחרית אסור למלח על-ידי הערמה זו, שהרי הכשר שרוצה לאכל בשלחו מדי ואין צריך מליחה, כל זה מוכח מגד-אברהם שם:

הלכות יום טוב סימן תק

ביאורים ומוספים

דעת רש"י ותוס', אבל דעת הרמב"ם שאפילו מדרבנן אין עיבוד באוכלין, האיסור למלוח אוכלין הוא משום שראיה כטבש שאסור מפני שהוא כמבשל.

ובטעם הרב שאין עיבוד באוכלין מן התורה, כתב הערוך השלחן (שם סכ"ט) שאין עיבוד אלא בדבר המתקיים לאורך ימים, ולכן באוכלין אין עיבוד מהתורה, שהרי גם כשמולחם ומתקיימים זמן רב, מ"מ אינן מתקיימים לאורך ימים.

[משנב"ב ס"ק כג]

וְיֵשׁ שְׂקָתָבוּ, וְאֶפְלוּ נֶחֱסֵט מֵעֲבָרֵי יוֹם טוֹב, נְמִי קָתַר לְקַלְטָהּ קְלָן בְּיוֹם טוֹב עֲלֵי יָדֵי הַעֲרָמָה(18).

18) וכן באופן שכתב השו"ע שמוותר למלוח כמה חתיכות ביחד, כתב הפרי חדש שמוותר לעשות כן אף אם נשחטה הבהמה בערב יום טוב (והובא להלן ס"ק כד), והוסיף, שאף שפסק השו"ע לעיל (ס"י תצט ס"ג) שלא הותר לתת עור לפני החורטן אלא כשנשחטה הבהמה ביום טוב, יש לחלק שדוקא בעור החמירו כיון ששייך בו עיבוד מדאורייתא, מה שאין כן לענין הבשר שאין בעיבודו איסור מן התורה אלא רק מדרבנן, וכיון שהבשר מפיג קצת מטעמו כשמולחו מערב יום טוב, התירו לו למלוח את החתיכה שרצוה לאכול ביום טוב עצמו אף על פי שיהיה יכול למלוחה קודם יום טוב, ואנב מליחת חתיכה זו התירו לו גם את שאר החתיכות באותה טירחה, וכן דרך הערמה.

[משנב"ב ס"ק כד]

וְקָעִין שְׁנַתְפָּאָר לְקָמֵן בְּסִימֵן תְּקָה סְעִיף א(19).

19) שם מבואר שלאחר שסעד את סעדת היום, אסור לבשל ביום טוב ולומר איכל מהתבשיל כוית ואנב אותו כוית אבשל את כולו, ופירש המשנ"ב שם (ס"ק יב) שכיון שכבר סעד את סעדת היום הרי זו הערמה הניכרת לכל, ואסורה.

ומי שכלל אינו צריך למלוח בשר לצורך אכילת יום טוב עצמו, ורצוה למלוח קודם שאכל שהרית ולאכול מעט ממה שמלח כדי שיחשב צורך היום, כתב לקמן (שם ס"ק ז) לענין מי שאינו צריך תבשיל לסעודת היום אלא עיקר בישולו בשביל הלילה, ואומר שמימי יבשל קודם שישעד ויאכל מעט ממנו כדי להתיר לו לבשל את כולו, שנחלקו בזה פוסקים, שיש האוסרים כיון שאף זה בכלל הערמה, ויש המתירים כיון שעל כל פנים אוכל קצת ממה שבישל, וגם אין זו הערמה הניכרת כל כך כיון שעדיין לא סעד היום, ומסקנתו, שאם עושה כן מיום טוב לחול יש להזהר בזה, אך אם עושה כן מיום טוב ראשון ליום טוב שני, אין למחות ביד מי שממקל כיון שיש לו על מי לסמוך.

אמנם לענין שהיטת בהמה [בריאה] ביום טוב כשאינו צריך לה לצורך יום טוב, כתב בשעה"צ לעיל (ס"י תצח ס"ק לה) שאין לשוחטה גם אם אוכל כוית ממנה כדי להתיר לו את השחיטה, כיון שזה בכלל הערמה (ולא חילק בין אם שוחטה קודם סעודת היום או לאחריה).

ומה שאין חוששין שמחמת האיסור למלוח לאחר אכילתו את שאר החתיכות, ימנע מלשחוט ביום טוב [וכמו שהביא המשנ"ב להלן], שמתעם זה התירו למלוח אף לאחר אכילה כשברור שאם לא יעשה כן הבשר יסריח, ביאר הפרי חדש שהרי יכול למלוח את כל הבשר על ידי הערמה קודם שיאכל, ומשום כך כבר לא ימנע מלשחוט ביום טוב.

[משנב"ב ס"ק כה]

לְפִיכָךְ מְתַר לְמַלְחָה הַפֶּשֶׁר שְׂרֻצָּה לְאֶקְלוּ בַּיּוֹם(20).

20) ומשום שכל דבר שאם נעשה בערב יום טוב הוא מפיג טעמו ואפילו במקצת, כתב לעיל (ס"י תצח ס"ק ט) שמשמע מדברי הרמ"א שם (ס"יא) שמוותר לעשותו ביום טוב, אבל דבר שאם יעשהו בערב יום טוב לא יפיג טעמו, כתב הרמ"א שם שיש מהמירין שלא לעשותו ביום טוב, וכתב המשנ"ב שם (ס"ק ח) שהאחרונים נקטו לריגא כסברא זו.

[משנב"ב ס"ק יז]

אָבָל אוֹתִיּוֹת [תְּצִיּוּרִים] אָסוּר לְעִשׂוֹתָן בְּבִשְׂרָא(18) דְּרָךְ סִימֵן בְּיוֹם טוֹב(18).

18) וגם לחתוך את הבשר עצמו בצורה של ציור מסוים, כגון לחותכו בצורת בית וכדו', כתב החיי אדם (כלל צב ס"ג) לענין אפיוות חלות ביום טוב, שאסור לעשות את הבצק בצורת עוף וכדו', בין שעושה כן על ידי הנחת העיסה בתוך דפוס עם צורה, בין שעושה כן ביד ולפי זה צריך לומר שדחתוך הבשר אתלאת קנתא אינו בכלל צידו'.

18) אמנם, לענין אכילת עוגה שכתובות עליה אותיות העשויות מהעוגה עצמה, כתב לעיל (ס"י שמ ס"ק טו) שמוותר לאוכלה ואין בכך איסור מוחק, אף על פי שבכך הוא שובר את האותיות הכתובות עליה [וראה שם שהבאנו שהחור"א חולק], ואם כן לכאורה גם כתיבת אותיות בבשר צריכה להיות מותרת, ודעת הגרש"ז אויערבך (שולחן שלמה ס"ק ג) לחלק בין שחית האות ליצירתה, ששחית האות היא צורך אכילה ולכן אינה נחשבת מחיקה ומותרת, אבל יצירת האות היא צורך האות ולכן נחשבת כתיבה ואסורה [אמנם, שם כתב המשנ"ב שהיתיר לשבור את האותיות הוא מחמת שאין שם כתיבה עליהן].

[משנב"ב ס"ק יח]

דְּהִי מְלֵאכָה לְצַרְךָ אֶכְלֵנְפִשָׁ(14) וכו', אוּ הַמְיָרִי שֶׁשְׂקָטוּ בְּיוֹם טוֹב בַּנְּפִא(15).

14) ולענין מליגת שאר גוף הבהמה, כשכותנו כדי לאכול את עורה, כתב השו"ע לעיל (ס"י תצט ס"ב) שהיא מותרת, והוסיף הבי"י (שם), שלשיטה זו מה שהובא בגמרא (ביצה דף לו, א), שהוא מקור דברי השו"ע אצלנו שמליגת הראש והרגלים מותרת, ולא הובא אודות מליגת שאר הגוף, משום שדיברה הגמרא בהווה, אמנם הביא המשנ"ב לעיל (שם ס"ק ג) שיש הרבה פוסקים שחולקים בזה, ולדעתם מותר למלוח רק את הראש והרגלים שכולם רגילים בכך, ולא את כל הגוף שאין זה אלא מנהג אנשים מפוזקים [וכשעשה"צ שם (ס"ק ד) רמז לטעם נוסף שהובא בראשונים (תוס' ביצה שם ד"ה מולגין, רא"ש שם פ"ד ס"י טו)] שלא הותר למלוח אלא את הראש והרגלים, ומשוב שאין הפשט עורם נח כל כך, אבל את שאר גוף הבהמה שבו יותר קל להפשט את העור לא התירו למלוח.

15) ומה שאין אוסרים את השחיטה כיום טוב מחמת שהיה יכול לשחוט מערב יום טוב, כתב לעיל (ס"י תצח ס"ק ח) שאין דומה טעם בשר שנשחט היום לטעם בשר שנשחט אתמול, ולכן אין השחיטה נחשבת דבר שהיה יכול לעשותו מערב יום טוב.

[משנב"ב ס"ק יח]

בְּיָדֵי לְהַסִּיר הַשְּׂרָפָה(16).

16) ולחלוש את השיער בידיה, כתב הערוך השלחן (ס"י שמונת, שאין זה יותר חמור מלשית הנוצות מהתרנגולת שמוותרת ביד, אך הסתפק (שם) אם מותר לחתוך את השערות בסכין, שאולי רק במספרים כתב השו"ע לאסור ומשום שראיה כעושה לצורך השיער, או שמא אסור את חיתוך השערות בכל דרך שהיא.

[משנב"ב ס"ק כב]

בְּיָדֵי דְּמֵן הַתּוֹרָה אֵין עִבּוּד בְּאֶקְלִין, קָמוּ שְׂקָתָנּוּ לְעִיל בְּסִימֵן שְׂכָא(17).

17) שם (ס"ק טו-כא) כתב, שאף על פי שמן התורה אין עיבוד באוכלין, מ"מ מדרבנן אסור לעבדם, ולכן אסור למלוח אוכלין, דן כשעושה כן כדי שהאוכל יתקיים זמן רב ודן כשעושה כן כדי להכשיר את האוכל לאכילה, כיון שזה דומה למעבר עור שעל ידי העיבוד יעמוד ימים רבים ויכשר למלאכתו, [והערוך השלחן (שם סכ"ט-ל) הביא שזוהי

הלכות יום טוב סימן תק תקא

באר הגולה קיד

(כז) אפילו נשחט מערב יום טוב. (כח) * (נטוב ו) [ן] לשנות קצת (כט) אם יוכל לשנות באינה דבר (מהר"ל ז"ח סימן כד):

תקא עצים האסורים והמתירים ביום טוב, ובו ז' סעיפים:

א פשוט יקרא
ב צ"ח לא

א אין מבקעין עצים מן הקורות (א) שעומדות לבגן ולא מקורה שנשברה ביום טוב, (ב) * אפילו אם

שערי תשובה

באר היטב
כמו שהחיד במסנות בסיון תצה ס"ו; ודוקא כשנשחטה כ"ט, ע"ש:
(י) לשנות. וכתב עוד מהר"ל: ותלק אחרים שצריך נקר גדול אין תראה

באר הלכה

ואפשר עוד, משום דרין זה תלוי בטבע התקן, אם העת חם מאד ויכול להתלקח ביום אחד, פנדאי ספר למלח פל הפשוט על ידי העצמות, לכך השמיטו דין זה: * נטוב לשנות וכי'. ע"ז במשנה ברידה מה שכתבנו אודות תורה לכשר שאינו מנקר, ודעת הפגן אברהם להקמיר בזה ביום טוב, שאינו יכול להקמיר ולנקר משום הנהיה לו לנקר מערב יום טוב ומפילא אסור להקמיר גמ"כ - דע, דעקר מה שהקריע הפגן אברהם להקמיר בשבת שלא להקמיר, משום דסבירא לה דמה דאיסא בנקרא דכשר מי חזי לטלטול משום דתני לאומקא לא קאי רק בכשר עוף ודכ"ה אבל לא בכשר שור, ולא תני לטלטליא⁹⁹ ודמשום טעם השני לתור דהוא מרפך אין לאסור, וכמו שכתב בענין ביהודה חלק ארבעים סימן כו, ומפילא פ"י מה שפסקו הרבה פוסקים דכשר מי של שור גמ"כ תני לטלטול משום דתני לאומקא¹⁰⁰, מפילא מטר להקמיר גמ"כ, כמו שכתבו כל זה בקריא האלהי רבה בסיון שה והפדע ביהודה בסיון כו ה"ל, ואס"כ הלא בשר שאינו מנקר גמ"כ תני לטלטול משום דתני לאומקא, דאף דהוא אינו מנקר מן הסם ומן הסבל הלא גמ"כ תני לאכל אומקא, דתני רק להקמיר הסם מלפניו¹⁰¹ וזהו מקום שיש חשש חלב וכן הוסיף שדם פגום בהם, כמו שכתבנו ביוה"ד דעה סימן סו סעיף ב, ומעולם לא שמענו לאחד מן הפוסקים שיאסור דמה דאיסא בנקרא דכשר מי תני לטלטול משום דתני לאומקא דהוא נוקא בשר מנקר, ותשעם כדכתבינא, ומפילא מטר להקמיר גמ"כ, ומפל מקום לכתחלה כדאי: יש להזהר להקמיר הפשוט על ידי עכ"ס, וכמו שראיתי בקפה אחרונים דאמר דשקלו טורו בעקר טרין לחלק על הפגן אברהם, מכל מקום סימן דלהתחלה יש להזהר על ידי עכ"ס. ודע, דאף לדעת הפגן אברהם שמתמיר להקמיר, תני רק לענין תוספת כל הכשר, אבל הכשר שרופה לצרכי יום טוב כדאי מטר להקמיר לכלי עלמא אף הנשחט מערב יום טוב:

* אפילו אם היתה רעועה, או קורה חדשה דעבידא דפקעה, וכדאומקא בשבת מ"ז יכא פכשוירי תופא דעביד דפקע, דכנה מלוי פסלגא

(כט) אם יוכל לשנות. ואם אי אפשר לו לשנות מטר אפילו בלי עשוי, ואף על גב דהנה יכול לעשות מערב יום טוב, (מט) משום דהקמיר נשחט שום לתא דמלאכה¹⁰² אלא משום טרמא בעלמא. (י) ותלק אחרים דאי אפשר לנקר היטב על ידי עשוי, יש להקמיר שלא לנקרו אם נשחט מערב יום טוב¹⁰³ והנה שהיה לנקרו מערב יום טוב, ובמקום דחק יש להקל לצורך יום טוב. כשר מנקר שהוא ביום שלישי לשחיטתו, ואם ישקה אחר יום טוב יהיה אסור לאכלו פי אם צלי, כמבאר ביוה"ד דעה סימן סט סעיף יב¹⁰⁴, מטר להקמיר ביום טוב הואיל וראוי לאכילה: ואף דטרמא זו לצורך חל הוא, אינו עושה מעשה רק ששופך צליו מים¹⁰⁵ ומכל מקום ראוי (ג) לכתחלה שיאכלו הנקעים חתיכה מפנה, ואם אפשר להקים התדקה עד יום טוב שני לא ידעו ביום טוב ראשון, אכל בשבת דאי אפשר לבשל ולאכל, אסור¹⁰⁶ מ"א. וענין לעיל בסיון שכתב במשנה בורה סעיף קטן כא מה שכתבנו בשם האחרונים, דעל ידי עכ"ס כדאי יש להקל להקמיר¹⁰⁷, ואם אי אפשר על ידי עכ"ס מטר גם על ידי ישראלי¹⁰⁸. עוד כתב הפגן אברהם, דאם ארע זה בכשר שאינו מנקר, גם ביום טוב אסור להקמיר, משום דכ"ה דאסור לנקר מה שאינו לצורך יום טוב על ידי העצמה שיאמר אבל ממנו פנח, כ"ה דהנה יכול לנקרה מבעוד יום ובב"ל, מפילא לא תני לאכילה, וצ"ל דינו כמו בשבת דאסור להקמיר. והנה לפי מה שהקלו האחרונים גם בשבת במקום דהחזק מטעם דכ"ה דתני לטלטול מפילא מטר להקמיר גמ"כ, גם בכשר שאינו מנקר אין להקמיר מטעם זה, כמו שבארתי בקבאר הלכה. ומכל מקום אם אפשר על ידי עכ"ס (כ) טוב יותר על ידי עכ"ס, או כשמתקן הכשר בכלי, טוב שצ"ח דיו עליו עד שיהיה הכשר שריי ע"ס:

א (א) שעומדות לבגן, ומקצה הסי, שאדם מקפיד עליהם מתמת ושיבתי¹⁰⁹ (ב) ומיוחד להם מקום¹¹⁰, ואפילו להמתירין מקצה סתם, במקצה מתמת חסר¹¹¹ פ"ס מ"ד¹¹²; (ב) אפילו אם היתה רעועה וכי'. ד"כ"ה להיות (ג) דמצפה מערב יום טוב שתשבר ולא אקצה, מפל מקום אסור,

שער הציון

(מ) פוסקים: (מ) אכל אם לא היה יכול למלח מערב יום טוב, כגון שלא היה לו פנאי וכדומה, ספר. ודוקא אם דעתו לאכל מה מוכיחים, אבל שלא לצורך יום אסור לקרן ופשטיט למלח; ובמקום הפסד גדול יש להתיר פטו במספנת בסיון תצה סעיף ו' וחי"א: (מ) ט"ז: (מ) מנן אברהם ושי"א: (מ) ודוקא קדם אכילה, ובב"ל לענין מליחה [דגרי"ן]: (מ) אחרונים. ואף על גב דגבי מליחה יש שמתירין בזה ובב"ל במשנה בורה סעיף קטן כו, שאינו החם דחתיכה שצריך לאכל איכא הפנת טעם אם ימלחנו מבעוד יום, ואגב מטר למלח כל הכשר בהצרכה, מן סתם הפרי חדש שם: (מ) אחרונים: (מ) פרי חדש: (ג) אחרונים: (ג) פרי חדש, וענין שם שקטב במשנה שלו שארע שלשה ימים בחדר [בגן] שחל שבת אחר יום טוב, שכלור סתם יהיה קדם יום טוב גמ"כ: (כ) פרי אגדים, ענין שם שקטב מן גם לענין בשר מנקר, וכלי שכן בזה: (ב) דאסור לטלטול אפילו לצורך גופן ומקמיר [ממ"ט]: (ג) הינו לדעת רבי שמעון ב"ר עזריה ב, אבל בקורה בריאה שנשברה ביום טוב, אף להמתירין מקצה ונולד ביום טוב גמ"כ אסור [טור ושי"פ]. ודוקא לענין קורה, אבל לענין כלי שנשבר ביום טוב הסכים הפגן אברהם שפני סתם שלמה מבעוד יום או שהיתה רעועה, הלא דרין אם מתירין נולד ביום טוב, וכן מוכח במאירי, וכן מוכח מהמפרש שסתם לקמן בסעיף ו', ותרמ"א שם לא הוסיף עליו משום דאילו לטעמה בסיון תצה, וכמו שכתבנו במשנה בורה:

